

Sygn. akt IV U 320/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2016r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Lidia Łataś

Protokolant Katarzyna Kilan

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2016r. w Częstochowie

sprawy W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 16 lutego 2016r. Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu W. P. prawo do emerytury od 1 stycznia 2016r.

Sygn. akt IV U 320/16

UZASADNIENIE

Decyzją dnia 16 lutego 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu W. P. prawa do emerytury. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony nie spełnia warunków wymaganych art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy na dzień 1 stycznia 1999r. uznał za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe wraz z okresami uzupełniającymi w wymiarze 25 lat, w tym 11 lat, 9 miesięcy i 26 dni pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony. Domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Wnosił o uwzględnienie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...)

w D. na stanowisku blacharz-dekarz w okresie od 18 września 1978r. do

28 lutego 1983r. Argumentował, iż praca ta mieściła się w pracy określonej w dziale V poz. 9 wykazu A załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dla potwierdzenia charakteru swojej pracy wnosił o przeprowadzenie dowodu

z zeznań świadków.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W. P. urodził się (...), wniosek o emeryturę zgłosił w dniu 4 stycznia 2016r. Organ rentowy uznał za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r. składkowe i nieskładkowe wraz z okresami uzupełniającymi w wymiarze 25 lat, w tym 11 lat, 9 miesięcy i 26 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (od 6 czerwca 1983r. do 19 czerwca 1984r., od 1 marca 1988r. do 21 października 1990r., od 22 października 1990r. do 31 stycznia 1991r., od 1 lutego 1991r. do 30 kwietnia 1994r., od 1 maja 1994r. do 31 grudnia 1995r. oraz od 3 stycznia 1996r. do 31 grudnia 1998r.). Odwołujący nie jest członkiem OFE.

dowód: akta ZUS.

Ubezpieczony w okresie od 18 września 1978r. do 28 lutego 1983r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w D.. Odwołujący został zatrudniony na stanowisku blacharza-dekarza. W całym okresie pracy ubezpieczony pracował w wydzielonej grupie blacharzy-dekarzy w ramach Zarządu (...). Brygada ta składała się z 5-6 blacharzy-dekarzy. Zajmowali się oni kryciem dachów papą, smarowaniem lepikiem i wykonywaniem obróbki blacharskiej na dachach. Prace były wykonywane na wysokości, na obiektach przemysłowych oraz na obiektach budownictwa mieszkaniowego w Z. i D.. Takie prace ubezpieczony wykonywał w całym okresie zatrudnienia, z tym że w okresie od 28 listopada 1981r. do 26 sierpnia 1982r. pracował na eksporcie w Iraku przy realizacji kontraktu na Wytwórni (...). Na tym eksporcie został zatrudniony na stanowisku blacharza-dekarza i w takim też charakterze wykonywał prace, wykonując pokrycia dekarско-blacharskie na blokach mieszkalnych. Pracę w kraju po tym eksporcie podjął od dnia 4 października 1982r.

dowód: akta osobowe ubezpieczonego, zeznania świadków: A. J. (k. 21v akt), J. W. (k. 21v akt) oraz wyjaśnienia ubezpieczonego (k. 22 akt).

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust.1. Ust. 2 art. 32 ustawy stanowi, iż za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. W ust. 4 powołanego art. 32 ustawy wskazano, iż wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie

przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat /§3/. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych /§ 4 ust. 2/. Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku /§ 2 ust. 1/.

Ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, bowiem do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął okres pracy w wymiarze 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych oraz w dniu (...). ukończył 60 lat. Ponadto odwołujący nie jest członkiem OFE.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdza, iż w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie(...) w D.

od 18 września 1978r. 26 sierpnia 1982r. oraz od 4 października 1982r. do 28 lutego 1983r. (łącznie 4 lata, 4 miesiące i 7 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace dekararskie, jako blacharz – dekarz. Ten rodzaj prac wymieniony jest w dziale V poz. 9 wykazu A załącznika do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r.

w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace

w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.Urz. MB z 1983r., nr 3, poz. 6)

Ubezpieczony występując o wcześniejszą emeryturę nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych co do spornego okresu. Nie może to powodować nieuwzględnienia jego żądań, albowiem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem

w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym dowodami

z zeznań świadków (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009r., sygn. I UK 316/08, LEX nr 707858).

Okoliczność ta została w sposób jednoznaczny potwierdzona zeznaniami świadków A. J. i J. W., którzy pracowali z ubezpieczonym. Są to osoby posiadające wiadomości z własnych obserwacji. Potwierdzili oni, iż ubezpieczony wykonywał stale prace blacharsko-dekararskie na wysokości. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, bowiem są one spójne co do istotnych dla rozstrzygnięcia dla sprawy okoliczności i logiczne, a nadto korespondują z dokumentacją znajdującą w aktach osobowych ubezpieczonego. Z akt osobowych ubezpieczonego wynika, że ubezpieczony został zatrudniony jako blacharz-dekarz. W dniu 20 stycznia 1979r. zwracał się o przeszerogowania wskazując, iż pracuje jako pracownik fizyczny w zawodzie blacharza-dekarza (...). Odwoływał się również do faktu, iż ukończył szkołę zawodową w zawodzie blacharz-dekarz. W dniu 11 września 1981r. ubezpieczony był poddawany badaniom lekarskim potwierdzającym zdolność do pracy na stanowisku blacharza-dekarza. W dniu 28 października 1982r. ubezpieczony wnosił o rozwiązanie umowy o pracę. Zastępca Kierownika (...) opiniował, aby nie wyrażać zgody ze względu na przydatność ubezpieczonego do pracy w zawodzie blacharza-dekarza. W aktach znajduje się również opinia przełożonego z czerwca 1984r. potwierdzająca, iż ubezpieczony w całym okresie pracował w grupie blacharzy-dekarzy i wykazał się dobrą znajomością robót dekararskich i blacharskich.

Sąd uwzględnił również ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okres pracy na eksporcie w Iraku od 28 listopada 1981r. do 26 sierpnia 1982r. (8 miesięcy i 29 dni). Pracę w tym okresie na stanowisku blacharza-

dekarza potwierdza całość dokumentacji osobowej, wynika ona również z wyjaśnień ubezpieczonego. W ocenie Sądu istnieją podstawy do uwzględnienia również okresu eksportu do okresów pracy w warunkach szczególnych. Przy czym należy wskazać, iż nawet w przypadku wyłączenia tego okresu pracy ze stażu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony wykaże ponad 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. W takim przypadku bowiem ubezpieczony legitymowałby się szczególnym stażem w wymiarze 15 lat, 5 miesięcy i 4 dni.

Wyjaśnić ponadto należy, iż brak było podstaw do wyłączenia ze stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zwolnień lekarskich od 18 do 29 listopada 1991r. oraz od 5 do 9 kwietnia 1994r. Odwołać się w tym miejscu należy do poglądu Sądu Najwyższego, który podziela Sąd orzekający w niniejszej sprawie, iż wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art. 184 ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. czyli z pominięciem okresów zasiłków chorobowych. Sytuacja osób wymienionych w art. 184 ustawy, opisywana jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe. Ochrona ekspektatywy może wynikać z jej istoty, lecz może także zyskiwać wzmocnienie w prawie. Funkcję takiego wzmocnienia spełnił art. 184 ustawy emerytalno-rentowej wobec pozostających w toku stosunków nabywania prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999r. W przepisie tym ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymywania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa nie mogła wygasnąć wskutek nowej regulacji ustalania stażu pracy w szczególnych warunkach (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010r., sygn. II UK 313/09, LEX nr 604213; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011r., sygn. I UK 12/11, LEX nr 989126).

Reasumując przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdza, że odwołujący legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Spełnia pozostałe warunki konieczne do uzyskania prawa do emerytury. W szczególności ustalenie, że ubezpieczony w okresie od 27 sierpnia 1982r. do 3 października 1982r. nie wykonywał pracy nie powoduje, iż nie wykazał 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego wraz z okresem uzupełniającym.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji w oparciu o powołane przepisy oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.